

HAN ER VÅR FRED

MISJON SOM FORSONINGENS TJENESTE

Professor emeritus, ph.d. cand.theol Tormod Engelsen

RESUMÉ: Denne artikkel er et foredrag holdt ved åpningen af TORVET i Aarhus d. 9. marts 2012. Engelsen behandler i foredraget det teologiske begrep *forsoning*, som er en avgjørende baggrund for forståelsen af misjon. Det sker med et løbende udblik til Cape Town-Erklæringen. Her udvides det traditionelle evangelikale forsoningsbegreb, som har været orienteret alene mod forsoning med Gud. Synd og menneskets deraf følgende nødsituation har imidlertid flere dimensioner. Forsoning og kirkes bidrag til forsoning i og med dens eksistens i misjon skal derfor ses i relation til både Gud, andre mennesker og skaberværket.

1. Innledning

Takk for det privilegium det er å bli invitert til å holde et festforedrag ved denne store og gledelige anledning. Jeg sa ja til forespørselen fordi jeg aner en stor visjon bak det hele som jeg fullt ut deler: Møtet mellom teologien og den praktiske misjons virkelighet – i en spennende og kreativ setting.

Jeg har i år arbeidet nøyaktig 50 år på heltid med teologi og misjon og har blitt stadig mer overbevist om at de to hører uløselig sammen. Det er vekselvirkningen mellom praktisk misjon og teologisk refleksjon som jeg har opplevd som aller mest meningsfull.

I det meste av denne tiden har jeg arbeidet teologisk faglig ved Det teologiske Menighetsfakultet i Oslo, men jeg har samtidig fått være med i ulike deler av norsk misjon og i den internasjonale misjonsbevegelsen, både i kirkeøkumeniske og allianseøkumeniske evangelikale sammenhenger.¹ I benevnelsen Menighetsfakultetet ligger et program og en visjon som sier at teologien skal springe ut av og skal tjene menighetene, dvs. kirken. Når menigheten/kirken er *misjonal* etter sitt vesen - sendt av Gud til verden med evangeliet om Guds rike - gir det seg selv at teologien også skal springe ut av og tjene *misjonen*.

Teologiens forhold til misjonen i praksis

kan være kritisk-vurderende, men den bør også – og først og fremst – være konstruktiv og bejaende. Dens oppgave er å gi misjonen et bibelteologisk, systematisk-teologisk og praktisk-teologisk grunnlag som bærer i ulike aktuelle kontekster – og i stadig dialog med samtiden og i historisk kontinuitet med den klassiske kristne tradisjon.

I dette foredraget ønsker jeg å gi et lite bidrag til en misjonsteologi med et praktisk sikte ved å fremheve et bestemt teologisk begrep, nemlig forsoning.² Begrepet forsoning (på engelsk: *reconciliation*) har siden 1990-tallet økt i betydning både innen sosialetikken og missiologien. Det har vært et hovedtema ved internasjonale økumeniske misjonskonferanser,³ ved lutherske konferanser,⁴ og ved den store evangelikale Lausannekongressen i Cape Town i 2010. Temaet for kongressen var: *God in Christ, reconciling the world to himself*. Dette er en direkte referanse til den kjente bibelteksten i 2 Kor 5, 19: ”Det var Gud som i Kristus forsonet verden med seg selv”.

At et begrep eller tema er populært og mye brukt, behøver likevel ikke å bety at det er entydig eller at alle bruker det på samme måte eller med samme formål. Det bibelske begrepet ”forsoning” blir ofte brukt slik at det har tre dimensjoner. Det vi populært kan kalle den ”loddrette” dimensjonen (”forsoning med Gud”), den ”vannrette” dimensjonen (”forsoning mellom mennesker”) og den ”sirkelformet” dimensjonen (”forsoning med det fysiske og åndelige univers, kosmisk forsoning”) (Engelsen 2010, 136). Ulike kirkelige og teologiske tradisjoner vil vektlegge disse dimensjonene ulikt. Historisk kan en si at den kirkeøkumeniske bevegelse særlig har vektlagt forsoning mellom mennesker, den evangelikale/pietistiske forsoning med Gud og de ortodokse kirker kosmisk forsoning.

I dette foredraget skal vi kort se på for-

soningen i *alle* dens tre dimensjoner og på den indre sammenhengen mellom dem, på forsoningens betydning for kristen enhet og ikke minst på hvilket enestående konkret bidrag den kristne kirke kan yte til forsoning og fred mennesker imellom, et bidrag som verdens ledere eller myndigheter ikke kan yte på samme måte. Når vi gjør dette, vil vi hele tiden ha et blikk på utsagnene i Cape Town-erklæringen.⁵

2. Tre forsoningsteorier

I teologien har det vært vanlig å tale om tre ulike forsoningsteorier når det gjelder forholdet til Gud: den objektive, den subjektive og den klassiske. Forskjellene mellom disse beror på en ulik forståelse av den nødssituasjon som mennesker er i og som bestemmer det ”svar” forsoningen gir.

For å si det svært enkelt er menneskets nød i følge den objektive forsoningsteori at det på grunn av synden er skyldig og derfor står under Guds vrede og dom. Det er en objektiv grunn til bruddet mellom Gud og mennesker. Derfor må det også skje en *soning* av syndens skyld gjennom Jesu død på korset som et sonoffer for at forsoning med Gud skal bli en virkelighet.

I følge den subjektive forsoningsteori finnes det fra Guds side ingenting som hindrer samfunnet med mennesket. Det er bare menneskets subjektive mangel på tro og kjærlighet til Gud som skaper skillet. Forsoningen blir da å forstå som at mennesker overveldes av Guds kjærlighet slik den demonstreres av Jesus, først og fremst i hans korsdød, og derfor oppgir sin motstand mot Gud.

Ifølge den såkalte klassiske forsoningsteorien er problemet ikke først og fremst menneskets syndeskyld eller manglende kjærlighet til Gud, men menneskets fangenskap under mektige og onde åndsmakter. Mennesket er slavebundet av Satan.

Forsoningen blir dermed forstått som Jesu seier over de onde maktene på korset og den følgende frigjøring av mennesker fra Satans makt.

Disse tre teoriene utelukker hverandre ikke. Ikke minst blir den objektive og den klassiske ofte kombinert. Menneskets nødssituasjon er ikke enten syndens skyld eller fangenskap under maktene, men en kombinasjon der Satan nettopp får makt på grunn av synden. Et oppgjør med syndens skyld blir dermed også en seier over Satans makt. Det er særlig Kol 2,14-15 som er det bibelske belegg for dette.

Alle disse tre forsoningsteoriene dreier seg om menneskets forhold til Gud, altså "loddrett forsoning". Når vi taler om "vannrett forsoning", forsoning mellom mennesker, forstår vi at nødssituasjonen som nødvendiggjør forsoningen, er en annen. På samme måte forutsetter også den "kosmiske forsoning" et større perspektiv enn forholdet mellom (enkelt)mennesket og Gud.

Jeg har nevnt at evangelikale kristne tradisjonelt har lagt størst vekt på forsoning med Gud. Hvordan er den nødssituasjonen som forsoningen svarer på, beskrevet i Cape Town-erklæringen? Har det skjedd en nyorientering i forhold til en mer tradisjonell forsoningsforståelse?

3. Menneskets nødssituasjon

Allerede i *Forord* på erklæringens første side trekkes det under overskriften "Forandringens realiteter" opp et stort lerret som beskriver den globale situasjon: "Noe av det vi ser, fyller oss med sorg og engstelse – global fattigdom, krig, etnisk konflikt, sykdom, den økologiske krise og klimaforandringen". Senere under samme overskrift står det: "I kristen misjon må vi forholde oss til realitetene i vår egen generasjon". Misjonsforståelsen i Cape Town-erklæringen er gjennomgående preget av at misjon

relaterer seg til menneskets gudsforhold, til den globale mellommenneskelige situasjon og til selve skaperverkets tilstand.

Etter mitt skjønn har erklæringen maktet å utvide perspektivet samtidig som den fastholder det helt avgjørende i menneskets gudsforhold. Under overskriften "Uforandrede realiteter" i *Forord* sies følgende om menneskets nødssituasjon, en av de "store sannhetene" som ikke forandrer seg, og som "utgjør den bibelske begrunnelsen for vårt engasjement i misjon": "*Mennesket er forapt*. Den underliggende menneskelige nødssituasjon er fortsatt den samme slik Bibelen beskriver den: Vi står under Guds rettferdige dom i vår synd og vårt opprør, og uten Kristus er vi uten håp".⁶

Menneskets fortapthet uten Kristus beskrives mer utførlig i Trosbekjennelsen 8A: "Mennesket gjorde opprør mot Gud, forkastet Guds autoritet og var ulydig mot Guds ord. I denne syndige tilstand er vi fremmedgjort for Gud, for hverandre og for skaperordenen. Synd fortjener Guds dom. De som nekter å vende om og "som ikke er lydige mot vår Herre Jesu evangelium, deres straff blir evig fortapelse borte fra Herrens ansikt" (2 Tess 1,9). Syndens følger og ondskapens makt har fordervet alle sider ved mennesket som person (åndelig, fysisk, intellektuelt og relasjonsmessig). De har gjennomtrenget det kulturelle, økonomiske, sosiale, politiske og religiøse liv i alle kulturer og alle generasjoner i historien. De har forårsaket ufattelig elendighet for menneskeheten og skade på Guds skaperverk. Mot denne dystre bakgrunn er det bibelske evangeliet i sannhet svært gode nyheter."

Liksom Lausannepakten fastholder altså Cape Town-erklæringen fortapelsen både som en nåtidig og endelig realitet og avviser dermed universalismen som hevder at alle til slutt blir frelst.⁷ Men det spekuleres ikke i hva fortapelsen innebærer

mer konkret. Samtidig vektlegges syndens følger for alle sider ved mennesket og det menneskelige samfunn og skaperverket som helhet. Dermed blir evangeliet, med vekt på forsoningen, et svar på selve syndens problem og på alle dens følger.

4. Forsoning med Gud

Først av alt må det understrekes at forsoning mellom Gud og mennesker har sin kilde i Gud og er dypest sett motivert av Guds kjærlighet til menneskene (Joh 3,16). I Kolosserbrevet møter vi Guds mektige frelsesplan for hele skaperverket: "Det var Guds vilje å la hele sin fylde ta bolig i ham (Kristus), og ved ham forsone alle ting med seg selv, alt i himmelen og på jorden, da han skapte fred ved hans blod, på korset" (Kol 1,19-20).

De viktigste tekstene i Bibelen hvor selve ordet forsoning eller forsone (gresk: *katallage, katallasso*) er brukt, finnes i Paulus' brev, særlig i 2 Kor 5,17-20; Rom 5, 8-11; 11,15; Ef 2, 14-18 og Kol 1,19-20.22. Den svenske teologen og misjonæren Agne Nordlander som har skrevet boken *Korsets mysterium*, hevder at forsoning er hovedbegrepet når det gjelder å forklare korsets betydning.⁸

Forsoning handler alltid om at noen er i konflikt med hverandre. Denne konflikten kan være ensidig, hvor den ene parten er vred på den andre, eller gjensidig hvor begge parter er vrede på hverandre. Det er en viss uenighet mellom bibeltolkere om forsoning mellom Gud og mennesker skal ses på som ensidig eller gjensidig. Alle er enige om at det er menneskets synd, ulydighet og opprør mot Gud som forårsaker konflikten mellom Gud og mennesker. Menneskets holdning til Gud kan karakteriseres som mangel på tro, og fiendskap (Rom 5,10; Kol 1,21). Nordlander hevder, etter mitt syn overbevisende, at det også er noe

på Guds side som forhindrer samfunn mellom Gud og mennesker. Det er derfor en gjensidig konflikt. Grunnen til dette er at menneskelig synd krenker Guds hellighet og fører til Guds dom. Det nye testamente taler endog om Guds vrede (Rom 1,18-20). Selv om Gud oftest ikke er objekt for forsoning, men subjekt, det vil si ikke den som skal forsones, men den som forsoner, blir det likevel indirekte uttrykt at det også på Guds side er noe som forhindrer fred og enhet mellom ham og menneskene, når det i 2 Kor 5,19 sies at "Det var Gud som i Kristus forsonte verden med seg selv, slik at han ikke tilregner dem deres misgjerninger". Dette må bety at uten eller forut for forsoningen tilregnet faktisk Gud menneskene deres synder, men at dette ble forandret av Gud ved Kristi forsoningsverk. Mennesker uten Kristus står derfor under Guds dom på grunn av sine synder. Forsoning mellom Gud og mennesker finner sted når syndene tilgis.

Forsoning slik den er beskrevet i 2 Kor 5, 19-21, er en prosess som har tre hovedstadier:

Det første stadiet er historisk og ble fullført av Gud alene gjennom Jesus Kristus. "Det var Gud som i Kristus forsonte verden med seg selv" (2 Kor 5,19). V. 21 taler også om Kristi historiske verk. Dette frelsesverk fant sted på korset "da en er død for alle, derfor er de alle døde" (v. 14) Når det sies at Kristus "døde for oss", er det hos Paulus en henvisning til Kristi *stedfortredende offerdød*. Det skjer en *soning, en fjerning av syndens skyld* ved at den uskyldige Guds Sønn ofres i skyldige menneskers sted. Kristus er Guds offerlam (Joh 1,29).

Denne klassiske kristne forståelsen av Jesu død kommer også til uttrykk i Cape Town-erklæringen når den sier: "Vi elsker fordi Gud elsket oss først og sendte sin sønn som et sonoffer for våre synder" (Tros-

bekjennelsen fra Cape Town 1), og videre: "Ved sin død på korset tok Jesus vår synd på seg og bar dens fulle pris, straff og skam; han beseiret døden og ondskapens makter og brakte i stand forsoning og gjenløsning for hele skaperverket" (Trosbekjennelsen fra Cape Town 4A4).

Vi legger merke til at erklæringen her kombinerer det vi har kalt den objektive og den klassiske forsoningsteorien, ved først å vektlegge Jesus stedfortredende straffidelse på korset for dernest å understreke hans seier over døden og ondskapens makter. Forsoning og forløsning av hele skaperverket er resultatet.

Selv om Kristi død og oppstandelse representerer en fullført forsoning i den betydning at årsaken til konflikten mellom Gud og mennesker er fjernet en gang for alle, er forsoning fremdeles en prosess som fortsetter ned gjennom historien i kirkens misjon. Dette er det *andre stadiet* i forsoningsprosessen, og svarer til 2 Kor 5,19-20: "Han overgav ordet om forsoningen til oss. Så er vi da utsendinger for Kristus, og det er som om Gud selv formaner gjennom oss: Vi ber dere på Kristi vegne, la dere forsone med Gud!"

Denne forsoningens tjeneste forutsetter at mennesker som ikke har hørt evangeliet eller tatt imot det i tro, ennå ikke er forsonet med Gud. De er faktisk avhengige av kirkens misjon. Kirkens misjon er derfor inkludert i Guds forsoningsverk. "Ordet om forsoningen" som kristne proklamerer på Guds vegne er avgjørende for om forsoningen skal bli til virkelighet for mennesker i dag.

Dermed står vi ved *det tredje stadiet* i Guds forsoningsverk. Det er mottakelsen av "ordet om forsoningen". Når appellen "vi ber dere på Kristi vegne: La dere forsone med Gud!" blir tatt imot i omvendelse og tro, blir forsoningen med Gud en realitet for

det enkelte troende menneske. Her stiller alle mennesker likt fordi alle har syndet. Ef 2,1-3 gjør det klart at både jøder og hedninger uten Kristus står under Guds vrede og dom. Men av Guds nåde blir de frelst ved tro på Kristus (Ef 2,8). I Ef 2 går det også klart fram at menneskers forsoning med Gud ikke kan skilles fra menneskers forsoning med hverandre. Selv om vi i tanken kan holde de ulike stadier og sider ved Guds forsoningsverk fra hverandre, hører de sammen på en integrert måte. Det vil vi se når vi nå vender oss til forsoning mennesker imellom.

5. Forsoning mellom mennesker

Når jøder og hedninger ved tro på Kristus av nåde blir forsonet med Gud, blir de også forsonet med hverandre. Gjerdet, fiendskapet, mellom jøder og hedninger ble revet ned: "For han (Kristus) er vår fred, han som gjorde de to til ett og rev ned det gjerde som skilte, fiendskapet (Ef 2,14). Hvorfor skjer dette? Forklaringen kommer i v. 16: "I ett legeme skulle han forsone dem begge med Gud da han døde på korset og der drepte fiendskapet" (Ef 2,16). Forholdet mellom jøder og hedninger i kirken er et klassisk eksempel på hvordan religiøse og etniske konflikter overvinnes når mennesker blir forsonet med Gud. Det er ikke mulig å opprettholde fiendskapet mellom mennesker som er gjort til ett ved Kristi død på korset (Ef 2, 14), og som i Kristus i en Ånd har adgang til Faderen (Ef 2,18).⁹

Dette er det unike i den kristne kirke som gjør at fred og enhet mennesker imellom springer ut av selve evangeliet om forsoning med Gud i Kristus. Dette er det også som gjør det ekstra tragisk når kristne faktisk kommer i konflikt med hverandre, og den kristne enhet og fred brytes.

I Cape Town-erklæringen er et helt kapittel viet til forsoning og enhet mennesker

imellom: II B. Å bygge Kristi fred i vår splittede og falne verden. Det begynner på følgende måte: "Forsoning med Gud kan ikke skilles fra forsoning med hverandre. Kristus som er vår fred, *skapte* fred på korset og *forkynte* fred for den splittede verden av jøder og hedninger. Guds folks enhet er både et faktum ("Han gjorde de to til ett") og et mandat ("Legg vinn på å bevare Åndens enhet i den fred som binder sammen"). Guds plan for å sammenfatte hele skaperverket i Kristus kommer til syne på en forbillig måte i den etniske forsoning i Guds nye menneskehet" (Cape Town-erklæringen IIB1).

Overvinne av etnisk og annen konflikt i den kristne kirke skal altså være en modell for verden når det gjelder forsoning og enhet. Dette betyr ikke at kristne skal være like eller ensartet. Etnisk og kulturelt mangfold er gudvillet og vil også bli tatt vare på i det nye skaperverket (Cape Town-erklæringen IIB2; Åp 7,9; 21,3.26).

Kristne er kalt til selv å demonstrere at det er mulig å leve i enhet og fred på tvers av alle skillelinjer. Denne kristne enhet og gjensidige kjærlighet er en del av Jesu bønn i Joh 17,21: "Jeg ber om at de alle må være ett likesom du, Far, er i meg og jeg i deg. Slik skal også de være i oss, for at verden skal tro at du har sendt meg." Denne enheten har altså sin begrunnelse i enheten mellom Far og Sønn i guddommen, men den har også en misjonær hensikt: "for at verden skal tro". Som kristne har vi ofte vært mer opptatt av det som skiller og splitter, enn det som forener og samler oss. Lausanne-bevegelsen og kongressen i Cape Town var en mektig demonstrasjon av kristen enhet, men den omfatter ikke hele den globale kirke. Fremdeles ligger det derfor store utfordringer foran oss når det gjelder å skape synlig kristen enhet på tvers av ulike kirkelige tradisjoner, og samtidig fastholde Guds

ord sannhet og avvise vranglære og falske evangelier.

Kristne som selv har fred med Gud og hverandre på forsoningens grunn, er kalt til å være fredsskapere i verden (jvf. Matt 5, 9: "Salige er de som skaper fred, for de skal kalles Guds barn"). Denne fred og forsoning mellom mennesker må også utvides til å gjelde dem som ikke selv er kristne.

Det er viktig å merke seg at Cape Town-erklæringen selv faktisk tar et skritt mot det den etterlyser, nemlig å erkjenne og beklenne synd og skyld. Den viker heller ikke tilbake for å sette konkrete, historiske navn på synden: "Vi erkjenner med sorg og skam at kristne er medskyldige i noen av de mest destruktive sammenhenger av etnisk vold og undertrykkelse, og den beklagelige tausket i store deler av kirken når slike konflikter finner sted. Slike sammenhenger inkluderer historien til og arven fra rasisme og svart slaveri, holocaust mot jøder, apartheid, 'etnisk rensing', kristne sekters vold mot hverandre, desimering av urfolk, interreligiøs, politisk og etnisk vold, palestinsk lidelse, kasteundertrykkelse og folkemord av stammer" (Cape Town-erklæringen: II-B2A).

I kirkens fredsskapende arbeid kan en ikke alltid forutsette at de partene som er i konflikt med hverandre, er kristne. Likevel er det mulig å skape fred og forsoning. Som kristne har vi ressurser for slikt fredsarbeid som rent sekulære aktører mangler. Den viktigste ressurs er kristnes egen erfaring av å ha blitt forsonet med Gud og med andre kristne. Dessuten vil den kristne kjærlighet og Den hellige ånds kraft og veiledning kunne gi både motivasjon og utholdenhet i fredsarbeidet. Forsoning innebærer ikke å glatte over urett og overgrep.

I CWME-dokumentet fra Aten 2005 listes følgende 6 punkter opp som vesentlige momenter i en forsoningsprosess:¹⁰

1. Å fortelle sannheten. Sannheten om det som har skjedd må fram, løgner avsløres, urett, vold og overgrep påpekes der slikt har funnet sted. Guds Ånd er Sannhetens Ånd (Joh 14,17).
2. Hukommelse. Det er behov for helbredelse av traumatiske minner om ondskap og overgrep. Minnene kan være der fremdeles, men de er ikke lenger giftige og ødeleggende.
3. Erkjennelse av synd og skyld er ofte en forutsetning for forsoning. Hvor det er personlig eller kollektiv urett som har funnet sted, må den skyldige part erkjenne sin skyld.
4. Rettferdighet. Rettferdighet er å handle ut fra sannheten for å helbrede fortiden og skape en ny praksis for fremtiden. Det er ikke det samme som hevsn. Kristne kan aldri akseptere hevngjerrighet eller hevsn.
5. Tilgivelse er et spesielt kristent bidrag til forsoningsprosessen. Det betyr ikke at man godtar det onde som har skjedd. Det behøver heller ikke bety at den skyldige ikke får sin rettmessige straff. Ved tilgivelse opprettes det et nytt forhold mellom overgriperen og offeret. Tilgivelse er ofte ikke mulig basert på menneskelige anstrengelser. Viljen og evnen til å tilgi kan være en gave fra Den hellige ånd.
6. Kjærlighet. Tilgivelse er ikke det endelige målet, men kjærlighet og fellesskap. Denne kjærligheten er kristendommens mest karakteristiske kjennetegn. Budet om kjærlighet til fiender kan bare oppfylles gjennom en guddommelig kjærlighet. Dette betyr at budskapet om Guds kjærlighet og invitasjonen til å ble forsonet med Gud bør være en del av kirkens arbeid for å skape forsonet, fredelige relasjoner mellom mennesker.

Cape Town-erklæringen har i et kort avsnitt

summert opp de viktigste innholdsmessige momentene i en freds- og forsoningsprosess: "Sann og varig forsoning krever erkjennelse av tidligere og nåværende synd, syndsbekjennelse for Gud, bekjennelse for den skadelidende, og at en søker og mottar tilgivelse. Den inkluderer også at kirken forplikter seg til å søke rettferdighet eller erstatning, der det trenges, for dem som er blitt utsatt for vold og undertrykkelse" (Cape Town-erklæringen: IIB1A).

6. Kosmisk forsoning

Mens forsoningen med *Gud* skjer når mennesker får *alle* sine synder tilgitt når det tar imot Kristus og hans soningsverk i tro, er forsoning mellom *mennesker* aldri fullkommen fordi synden fremdeles er en realitet i vår verden. Konflikter og splittelser vil alltid oppstå. Når det gjelder den kosmiske forsoning, må den ses i et eskatologisk (endetids-)perspektiv. Cape Town-erklæringen vektlegger mer enn andre evangelikale misjonsdokumenter det kristne engasjement for skaperverket: "Bibelen forkynner Guds mål for forløsning av selve skaperverket. Integreert misjon betyr å kjenne, forkynne og leve ut den bibelske sannhet at evangeliet er Guds gode nyheter ved Jesu Kristi død og oppstandelse, for enkeltmennesket, for samfunnet og for skaperverket. Alle tre er skadet og lider på grunn av synd; alle tre er innbefattet i Guds forløsende kjærlighet og misjon; alle tre må være en del av Guds folks altomfattende misjon" (Cape Town-erklæringen 2011: 17A).

7. Avrundning

Den endelige og fullkomne forløsning og forsoning vil skje når Jesus kommer igjen og oppretter sitt evige, fullkomne fredsrrike. Da skal Gud ved Kristus "forsone alle ting med seg selv, alt i himmelen og på jorden" (Kol 1,20). Måtte vi gjennom vår misjon få

være en del av Guds misjon og bidra ved hans nåde til å virkeliggjøre hans evige frelsesplan. Måtte så også TORVET på sin

måte bidra til dette. Noen større misjonsvisjon finnes ikke.

NOTER

- 1 Jeg var for eksempel medlem av Commission on World Mission and Evangelism innen Kirkenes Verdensråd i 1999-2006 og Theology Working Group innen Lausannekomiteen for verdensevangelisering 1985-2000.
- 2 Jeg har i flere sammenhenger i senere år talt og skrevet om dette tema, første gang i forbindelse med misjonsmøtet i Aten 2005 arrangert av Commission on Mission and Evangelism innen Kirkenes Verdensråd. Dette foredrag er en redigert utgave av mitt kapittel «Forsoning og enhet i en splittet verden» i Rolf Ekenes *et al.* (red.): *Misjon til forandring: refleksjoner og visjoner fra Lausanne III* (Skjetten 2011) som reflekterer Lausannebevegelsen store kongress (Lausanne III) i Cape Town, Sør Afrika, i 2010, og dokumentet «The Cape Town Commitment» (Cape Town-erklæringen) som ble utgitt senere.
- 3 Temaet for misjonskonferansen i Aten i 2005 var «Come Holy Spirit – heal and reconcile», og ett av hoveddokumentene ved konferansen var «Mission as Ministry of Reconciliation», jf. «*You are the Light of the World*» (World Council of Churches 2005, 90-126).
- 4 Se *Mission in context* (The Lutheran World Federation 2004).
- 5 Den første delen av Cape Town-erklæringen, «Trosbekjennelsen», var ferdig før kongressen, den andre delen «Cape Town-kallet til handling» ble skrevet under og etter kongressen.
- 6 I Cape Town-trosbekjennelsen 2B benyttes endog det sterke ordet Guds vrede: «...kjærlighet til syndere som er fremmedgjorte og på vei mot fortapelsen (selv så sterk en grunn det er, især når vi tenker på Guds vred)».
- 7 Lausannepakten, art. 3 Kristus – den enestående og universelle. «De som avviser Kristus, stiller seg utenfor frelsens glede og fordømmer seg selv til evig atskillelse fra Gud...Å si at «Jesus er verdens Frelser» betyr ikke at alle mennesker automatisk er frelst eller til slutt vil bli det...»
- 8 Nordlander har skrevet noe av det beste jeg har lest om forsoningen, se *Korsets mysterium* (Nordlander 1982, 152-178). Jeg refererer til Nordlander i det følgende.
- 9 Det er rett og visjonært når Israelsmisjon og hedningemisjonen arbeider sammen her på Torvet her i Århus som tilhørende Guds ene familie (jf. Ef 2,19).
- 10 I dokumentet «Mission as Ministry of Reconciliation» (World Council of Churches 2005, 107-112)

LITTERATUR

- Ekenes, Rolf *et al.* (red.) (2011): *Misjon til forandring: refleksjoner og visjoner fra Lausanne III*, Skjetten: Hermon forlag.
- Engelsviken, Tormod (2010): «Mission as Ministry of Reconciliation in the Bible and Contemporary Missiology.» I *The Relevance of Reverend Professor Ion Bria's work for contemporary society and for the life of the Church*, redigeret af Mosoiu, Nicolae, 135-144, Sibiu: Editura Universitatii «Lucian Blaga».
- The Lutheran World Federation (2004): *Mission in Context: Transformation, Reconciliation, Empowerment: A LWF Contribution to the understanding and practice of mission*. Geneve: The Lutheran World Federation.
- Nordlander, Agne (1982): *Korsets mysterium*, Uppsala: EFS-fórlaget.
- World Council of Churches (2005): «*You Are the Light of the World*». *Statements on Mission by the World Council of Churches 1980-2005*, Geneve: WCC Publications.

FORFATTEROPLYSNING

Tormod Engelsviken
Det Teologiske Menighetsfakultet
Gimleveien 17 b
0265 OSLO
Tormod.Engelsviken@mf.no